

The background of the slide is a light gray gradient with several realistic water droplets of various sizes scattered across it. The droplets have highlights and shadows, giving them a three-dimensional appearance.

EFEKT PSYCHO-FALI I FALA PANDEMII

O POTRZEBIE I MOŻLIWOŚCIACH BADAŃ WŚRÓD MŁODZIEŻY

KRYSTYNA SZAFRANIEC

INSTYTUT SOCJOLOGII UMK W TORUNIU

PANDEMIA JAKO „GORĄCY TEMAT”

- PANDEMIA W EPICENTRUM ZAINTERESOWANIA NIE TYLKO ŚWIATA MEDYCZNEGO, POLITYKÓW I OPINII PUBLICZNEJ
 - INICJATYWY TOWARZYSTW I INSTYTUCJI NAUKOWYCH
 - AKTYWNOŚĆ FUNDACJI I STOWARZYSZEŃ
- KONTEKST PYTAŃ O SKUTKI PANDEMII DLA MŁODZIEŻY
 - ZDALNE/HYBRYDALNE NAUCZANIE
 - CHAOS W ORGANIZACJI PRACY SZKOŁY
 - OGRANICZONE KONTAKTY SPOŁECZNE/IZOLACJA SPOŁECZNA
 - ZAWIESZONA PERSPEKTYWA
- „GORĄCY TEMAT”
 - MOBILIZACJA ZAINTERESOWANIA
 - TYMCZASOWOŚĆ ZAINTERESOWANIA
 - ODMIENNE ZAŁOŻENIA W DEFINIOWANIU PROBLEMU I WYZNACZANIU POLA DOCIEKAŃ/BADAŃ

WYJĄTKOWOŚĆ PANDEMII

- WYJĄTKOWOŚĆ W SENSIE MEDYCZNYM I SPOŁECZNYM
 - ZAGROŻENIE ŻYCIA – SKALA PROBLEMU (KONSEKWENCJE ZDROWOTNE, PSYCHOLOGICZNE, SPOŁECZNE, GOSPODARCZE ...)
- WYJĄTKOWOŚĆ PANDEMII W PRZYPADKU MŁODZIEŻY
 - SZCZEGÓLNA KATEGORIA WIEKOWA
 - PROCES ROZWOJOWY W ROZSTRZYGAJĄCEJ FAZIE (POTRZEBY POZNAWCZE, EMOCJONALNE, SPOŁECZNE, BUDOWANIE ZRĘBÓW WŁASNEJ TOŻSAMOŚCI)
 - ROZPOZNAWANIE PRZYSZŁOŚCI I PRZYGOTOWANIA DO PRZYSZŁOŚCI
 - STRATEGIA „ZRÓB-TO-SAM” I KONTEKST OSAMOTNIENIA
- STARE RYZYKA W PANDEMICZNYM OTOCZENIU
 - NIEPRZEWIDYWALNA PRZYSZŁOŚĆ – NASTĘPSTWA PSYCHOLOGICZNE I ŻYCIOWE
 - LĘK, NIEPOKÓJ → BEZRADNOŚĆ, DEPRESJA
 - ODRACZANIE WAŻNYCH DECYZJI, ZAWIESZENIE PLANÓW → NADMIERNIE WYDŁUŻONY STAN ZAWIESZENIA (UMASOWIENIE FENOMENU KRYZYSU ĆWIERĆWIECZA)
 - KONCENTRACJA NA TU-I-TERAZ I NA POTRZEBIE BEZPIECZEŃSTWA
 - PODATNOŚĆ NA MANIPULACJE (SOLIDARNOŚĆ W STRACHU → OTWARCIE NA POPULIZM (SKUTKI POLITYCZNE))

NOWE MŁODE POKOLENIA I NOWE WYZWANIA

- MŁODZI LUDZIE URODZENI PO 1989 ROKU REPREZENTUJĄ NOWĄ POKOLENIOWĄ JAKOŚĆ; ZADECYDOWAŁY O TYM WYJĄTKOWE OKOLICZNOŚCI HISTORYCZNE ZWIĄZANE Z:
 - TRANSFORMACJĄ USTROJOWĄ
 - OTWARCIEM KRAJU NA ŚWIAT ZACHODNI
 - NIERÓWNOWAGĄ DEMOGRAFICZNĄ
 - EDUKACYJNĄ EKSPLOZJĄ
- ZJAWISKA I PROCESY MAJĄCE ZASADNICZE ZNACZENIE W OKREŚLANIU SOCJALIZACJI NOWEGO MŁODEGO POKOLENIA:
 - PONOWOCZESNOŚĆ
 - GLOBALIZACJA
 - CYWILIZACYJNIE WPISANA NIEPEWNOŚĆ

POCZĄTEK PROBLEMU TKWI W PONOWOCZESNOŚCI

- ROZWINIĘTE SPOŁECZEŃSTWO PRZEŁOMU WIEKÓW, KTÓREMU NADAWANO RÓŻNE NAZWY: SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO, SIECIOWEGO, TECHNOKRATYCZNEGO, SPOŁECZEŃSTWA RYZYKA
- SPOŁECZEŃSTWO O NIEBYWAŁYM STOPNIU KOMPLIKACJI ŻYCIA, BEZPRECEDENSOWYM TEMPIE ZMIAN, PEŁNE WEWNĘTRZNYCH SPRZECZNOŚCI
- CECHY SZCZEGÓLNE: PŁYNNOŚĆ, NIEPEWNOŚĆ, RYZYKO, CHCĄC PODKREŚLIĆ, ŻE ŚWIAT, W KTÓRYM ŻYJEMY PRZESTAŁ BYĆ USTRUKTUROWANY, PRZEWIDYWALNY, STAŁY
- GLOBALNY I NIEUCHRONNY KIERUNEK ZMIAN POLEGAJĄCY NA CORAZ WIĘKSZEJ INDYWIDUALIZACJI I DETRADYCJONALIZACJI

KONSEKWENCJE SOCJALIZACYJNE

- PROBLEMY ADAPTACYJNE – TRUDNA SYTUACJA INSTYTUCJI I LUDZI
 - KONIECZNOŚĆ OPANOWANIA SPECYFICZNYCH UMIEJĘTNOŚCI (WYMÓG OTWARTOŚCI, REFLEKSYJNOŚCI, AKTYWNEGO DZIAŁANIA W ŻYCIU CODZIENNYM)
- STRATEGIA „ZRÓB-TO-SAM” JAKO JEDYNA SENSOWNA, ALE I OBARCZAJĄCA DUŻYM POCZUCIEM ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA WŁASNY LOS (!)
- KONSEKWENCJĄ EFEKT „PSYCHO-FALI” → PSYCHICZNEGO ODREAGOWYWANIA NA NAPIĘCIA I PROBLEMY OTACZAJĄCEGO ŚWIATA, WOBEC KTÓRYCH JEDNOSTKA POZOSTAJE SAMA;
- MÓWI ON O ETYCZNYM OSAMOTNIENIU MŁODEGO CZŁOWIEKA, GDZIE BEZPOŚREDNIE I NIEDOJRZAŁE DOŚWIADCZENIE SPOŁECZNYCH NAPIĘĆ I KRYZYSÓW ZAMIENIA SIĘ W DYSPOZYCJE PSYCHICZNE:
 - W POCZUCIE OSOBISTEGO NIESPEŁNIENIE, LĘKI, DEPRESJE, NEUROZY

POLSKIE ODNIESIENIA I POLSKA MŁODZIEŻ

- BADANIA POLSKIEJ MŁODZIEŻY POTWIERDZAJĄ TRENDY ŚWIATOWE
 - PROBLEMY Z WCHODZENIEM W DOROSŁOŚĆ
 - CORAZ TRUDNIEJSZE PSYCHICZNE DOJRZEWANIE
 - PROBLEMY Z NADMIERNYMI WYMAGANIAMI SPOŁECZEŃSTWA, Z KULTUROWĄ PRESJĄ NA OSIĄGANIE SUKCESU, NIECZYTELNOŚCIĄ, NORM SPOŁECZNYCH, BRAKIEM ZAINTERESOWANIA ZE STRONY RODZICÓW
- INWESTYCJE EDUKACYJNE – NADZIEJE I ROZCZAROWANIA
- PROBLEMY Z ZATRUDNIENIEM
- PROCESY EMANCYPACYJNE KOBIET W ZDERZENIU Z TRADYCYJĄ I POLITYCZNĄ MACHINĄ
 - KONFLIKT KULTUROWY (MENTALNY) I STRUKTURALNY (INSTYTUCJONALNY)
- BADANIA KONDYCJI PSYCHICZNEJ MŁODZIEŻY – NARASTANIE PROBLEMÓW
 - B. WOYNAROWSKA, UW
 - J. BOMBA UJ
 - KKRAJOWE BIURO DO SPRAW PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
 - DANE INIP (K. SZAFRANIEC, MŁODZI 2011)

KONTEKST PANDEMII

- W KONTEKŚCIE PANDEMII PROBLEMY PSYCHICZNE MŁODZIEŻY WYBIJAJĄ JAK GEJZER – NIE MOŻNA ICH JUŻ NIE WIDZIEĆ I ICH IGNOROWAĆ
- CO WIĘCEJ, NIE MINĄ Z KOŃCEM PANDEMII – SĄ WPISANE W KONTEKSTY SOCJALIZACYJNE I WYNIKAJĄ Z NAWARSTWIENIA ZMIAN SPOŁECZNYCH I CYWILIZACYJNYCH
- PANDEMIA TE PROBLEMY WYDOBYWA NA ŚWIATŁO DZIENNE I JE BOLEŚNIE POGŁĘBIA → WAŻNE JEST, ABY
 - NIE TYLKO W PANDEMII UPATRYWAĆ ICH ŹRÓDEŁ.
 - NIE TYLKO Z KOŃCEM PANDEMII WIAZAĆ ICH ZANIK
 - MIEĆ NA UWADZE SPECYFIKĘ MŁODZIEŻY (WYZWANIA I ZAGROŻENIA WIEKU DORASTANIA)

ZNACZĄCE DEFICYTY I ICH KONSEKWENCJE

- DEFICYT PRZYSZŁOŚCI I SPOŁECZNEGO WSPARCIA - KONSEKWENCJE
 - ZAWIESZENIE PLANÓW
 - KONCENTRACJA NA DORAŻNOŚCI
 - POTRZEBA BEZPIECZEŃSTWA JAKO GŁÓWNY MOTYWATOR
- EMERGENCJA WSPÓLNOTY RYZYKA I STRACHU
 - LĘK I NIEPOKÓJ SKRACAJĄ I ZAWĘŻAJĄ PERSPEKTYWĘ,
 - ODBIERAJĄ POCZUCIE SPRAWSTWA.
 - POPRZEZ EKSPOZYCJĘ EMOCJI ZWIĘKSZAJĄ PODATNOŚĆ NA MANIPULACJE
 - POJAWIA SIĘ PODATNY GRUNT DLA OFERT POLITYCZNYCH OBIECUJĄCYCH PROSTE ROZWIĄZANIA.

ŁAŃCUCH ZALEŻNOŚCI

- ZARYSSOWANY ŁAŃCUCH ZALEŻNOŚCI POKAZUJE, ŻE PROBLEM NIE KOŃCZY SIĘ NA KONDYCJI PSYCHICZNEJ MŁODZIEŻY, LECZ ŻE DOPIERO OD TEGO MIEJSCA SIĘ ZACZYNA.
- W KONSEKWENCJI PANDEMII MOŻEMY MIEĆ
 - NIE TYLKO OKALECZONE PSYCHICZNIE POKOLENIE
 - LECZ RÓWNIEŻ POKOLENIE, KTÓRE W SPOSÓB NIEZAWINIIONY, POWODOWANE LĘKIEM I NIEPEWNOŚCIĄ WŁASNEGO POŁOŻENIA, PRAGNĄC BEZPIECZEŃSTWA ZA WSZELKĄ CENĘ, BĘDZIE WKRĘCAŁO SIĘ W POLITYCZNĄ MACHINĘ I ODGRYWAŁO NIECHLUBNĄ SYSTEMOWĄ ROLĘ.

DWIE RÓŻNE PERSPEKTYWY

- PANDEMIA JAKO SZCZEGÓLNE ZJAWISKO SPOŁECZNE NIEOBOJĘTNE DLA KONDYCJI PSYCHOFIZYCZNEJ MŁODZIEŻY, A NAWET GENERUJĄCE OKREŚLONE (POWAŻNE) PROBLEMY
 - KONCENTRACJA NA PANDEMII JAKO ZJAWISKU SPOŁECZNYM O WYJĄTKOWYM ODDZIAŁYWANIU
 - KONCENTRACJA NA KONDYCJI PSYCHICZNEJ JAKO DYSPOZYCJI JEDNOSTKOWEJ WAŻNEJ DLA JAKOŚCI ŻYCIA
- PANDEMIA JAKO JEDNO Z CYWILIZACYJNYCH ZAGROŻEŃ I RYZYK, POGŁĘBIAJĄCA EFEKT PSYCHO-FALI
 - KONCENTRACJA NA PROCESACH POKOLENIOWYCH
 - WŁĄCZENIE DO ANALIZ PYTAŃ O KONSEKWENCJE SYSTEMOWE

PERSPEKTYWA NOWYCH PYTAŃ

- TAKIE PODEJŚCIE OTWIERA PRZESTRZEŃ DO ZADAWANIA PYTAŃ WYKRACZAJĄCYCH POZA SPECYFIKĘ PANDEMII I MŁODOŚCI, CHOĆ W ZWIĄZKU Z MŁODOŚCIĄ I PANDEMIA:
 - JAK DZIAŁA SIŁA ŁĄCZĄCA LĘKU? KOGO I WOKÓŁ CZEGO SKUPIA?
 - CZY UTOPIA BEZPIECZEŃSTWA, NORMATYWNY ANTY-PROJEKT SPOŁECZEŃSTWA RYZYKA, WYPYCHA I UNIEWAŻNIA WCZEŚNIEJSZĄ UTOPIĘ RÓWNOŚCI, NAPĘDZAJĄCĄ SYSTEM DZIĘKI POWSZECHNEMU PRAGNIENIU UDZIAŁU W DOBROBYCIE?
 - CZY – PARADOKSALNIE – PROCES TEN BĘDZIE ŁATWIEJSZY, BARDZIEJ SKUTECZNY ZA SPRAWĄ MŁODEGO, SKONCENTROWANEGO NA POCZUCIU BEZPIECZEŃSTWA POKOLENIA?
 - KTÓRE JEGO SEGMENTY SĄ BARDZIEJ NARAŻONE NA EFEKT PSYCHO-FALI I W KTÓRYCH SEGMENTACH SPOŁECZNYCH POTRZEBA BEZPIECZEŃSTWA NA BARDZIEJ MOTYWUJĄCĄ MOC?
- TEORETYCZNA I PRAKTYCZNA WARTOŚĆ DODANA
 - W POLU SOCJOLOGICZNYCH BADAŃ MŁODZIEŻY
 - W POLU PRACY Z MŁODZIEŻĄ